

KORRESPONDENT—KRAIOWY Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Z Warszawy dnia 28. Maja. Obrani są dnia wczorajszego na seymikach tutejszych Posłami z Ziemi Warszawskiej na Sejm 17. Czerwca w Grodnie zacząć się mający JPP. Stanisław *Bielński* Cześnik Kor. i Stanisław *Klicki* Cześnik Rożański.

JP. *Mieczkowski* Ssta Rabsztyński, y Delegowany od Woiewództwa Krakowskiego, odebrawszy za prowianty i furaz dla swego Woiewództwa pieniądze, w summie 55,102. Rublow: kopijek 92. i pół wynoszące, z temi śpiesznie do Krakowa z tej stolicy oddalił się.

Z Grodna d. 13. Maja. — Zabezpieczenie tak W. Prota Potockiego, iako i jego wierzycielow.

KONFEDERACYA GENERALNA OBOYGA NARODÓW.

Odpowiadając na Memoryał W. Prota Potockiego Wdy Kijowskiego d. 16. Kwietnia podany, w którym tenże W. Potocki przyłącza skład ogólny interessów swoich Bankowych i kredytowych, oraz handlowych przez trzy oddzielne Kantory sprawowanych, to jest przez *Warszawski*, *Machnowiecki*, i *Chersonski*, tudzież sytuacją majątku swego w wielorakim rodzaju, i w różnych Prowincyach rozdzielonego nadmieniając, oświadcza; iż lubo w tym czasie z różnych przyczyn przerwana jest jego punktualność, wszelako z tegoż majątku swego, czyli z walurowego jego wierzycielom swoim satysfakcyą w należytości ich długów gotow jest czynić. I w tym celu przekłada zamiary swoje ku zabezpieczeniu, przybliżeniu, i ułatwieniu tymże wierzycielom satysfakcyi, żądając pozwolenia pewnego czasu, w którymby ogół majątku onegoż od processow został zabezpieczonym, a przeto

maiątek ocalony od uszczerbków, iakimby podlegać musiał, gdyby dorywczym tradycyom wystawiony został. Oraz ochraniając tychże wierzycielow od zakłóceń, kosztów, i wypadków prawnych, każdemu niedogodnych, przedsiębierze dogodnieyszą zbliżyć tymże Kredytorom swoim satysfakcyą przez dobrowolne wzajemne układy. Konfed: Gener: upatrując pewnieysze ubeśpieczenie funduszu dla Kredytorów, gdy ten w ogóle całym dla nich ochronionym zostanie. Nie mniej widząc i ztąd osobną dla nich, iako i dla ich dłużnika korzyść, ieżeli by od kosztow i zakłóceń prawnych ochronieni bydz mogli, i z dogodnością swoją należytość każdemu z nich winną przez dobrowolne wzajemne układy odzyskali, wstrzymuje i zawiesza wszelkie processa prawne o długi przeciwko *W. Potockiemu*, chociażby iuż wyrokami sądowemi zajęte były. Lecz razem dla wyświecenia funduszu, na którym zasadza się beśpieczeństwo wierzycielów, a to onym okazane, i dowiedzione bydz powinno. Wyznacza Kommissyą do wyjaśnienia, i ustanowienia bilansu ogólney fortuny *actiue* i *passiue* tegoż *W. Potockiego* Wdy Kijow: aby wierzyciele iego o beśpieczeństwie swoim wiarą publiczną upewnieni bydz mogli, lub o niebeśpieczeństwie urzędowale ostrzeżeni, gotowy w tey samey Kommissyi do przyspieszenia onym satysfakcyi ład udzielny oznaczony mieli; do którego mianuie osoby następujące; WW. i UUr: Fryderyka *Moszyńskiego* Sekr: W. W. X. Lit: *Woyciecha Świętosławskiego* Chor: Krzem: *Marcina Szawłoskiego* Chor: Trębowels: *Ignacego Moszczeńskiego* Podcz: Brach: *Michała Sobańskiego* Podst: Winnick: *Jana Lipskiego* Gener: *Antoniego Raczyńskiego* Gen: Maj: W. Kor: *Michała Straszę* Podsedka Ziemi Radoms: *Rudnickiego* Pisarza Z. Steż: *Jana Grabowskiego* Woysk: Ciechan: *Jozefa Morawskiego* Pisarza Z. Latycz: *Andrzeja Janczyńskiego* Łowcz: Zwinogr: Którzy to na dzień 25. Mca Paźd: r. b. do Miasieczka *Lyschyki* ziechawszy, nayprzód przed prezydu-

lącym, a prezydujący przed następnym przyśięgę wykonają, na rotę = *Ja N. N. Przyśięgam P. Bogu w Troycy S. Jedynemu, iako w rozpoznaniu i wyjaśnieniu bilansu Statūs activi & passivi wszystko według Boga i sumnienia czynić będę, nic na szkodę wierzycielom, ani też na szkodę dłużnika ich nie udziałom, ani żadnym dalkiem, obietnicą, lub nieprzyjaźnią nie uwiodę się, lecz podług Boga, sumnienia, i sprawiedliwości zachowam się, &c.* Po wykonaney przyśiędze WW. i UUr. Kommissarze, w komplecie przynajmniej osób 5 W. Prota Potockiego, do złożenia całego bilansu stanu fortuny ogólney *activi* i *passivi*, oraz xiąg i papierów takowy bilans objaśniających, i rzetelność funduszow dowodzących, pod obowiązkiem przyśięgi, na rzetelność komportacyi wykonać się mającey zobowiązają. Do której jeżeli potrzeba zdawać się będzie na rzetelność xiąg, rejestrow, tudzież rachunków, Subalternow administracyą bankową i handlową, od W. Potockiego powierzoną mających, tudzież rządów Dóbr zagną. Ciż Kommissarze bilans takowy z dowodami roztrząsną, skonfrontują, i szacunek dóbr, oraz fundusze w walorze swoim rozpoznają. Mieć będą wolność gdy zechcą tak kredytorowie, iako i debitorowie do masy W. Potockiego na terminie takowey Kommissyi oznaczonym, ku weryfikacyi kredytu, i debitorów z prawami swoimi, dowodami, i odwodami pretenzyi stawić się, i one okazać. Rzeczoney zaś Kommissyi od daty iey zaczęcia, to jest od d. 25. Paźd: do roztrząśnienia, rozpoznania, i ustanowienia *Statūs activi* & *passivi*, nie więcej iak naydłużey 3. miesiące czasu zamierza się. W przeciągu których jeżeli prędzey być nie może, wszelkie okoliczności bilansu tego dotyczące, ukończone bez przerwy i zwłoki rozwiązane ostatecznie być powinny. — Jeżeli W. Potocki Wda Kijow: przez złożony bilans fortuny swojej, pewne i dostateczne fundusze, długom wierzycielow swoich odpowiadające, przed Kommissyą teraz oznaczoną złoży, okaże, i

dowiedzie, i po ich roztrząśnieniu przez Kommissarzów takowe rzeczywistemi bydz̄ pokaż̄ się, tedy Kommissya ta bilans przez siebie roztrząśniony, a od W. Potockiego podany, zaświadczy, podpisze, i w̄zys̄tkim kredytorom do wiadomości publiczney poda; W. Potockiego w posseſsyi dóbr zostawi, i ubezpieczy, sprawowanie wszelkich negocyacyi, układów z kredytorami, rozrządzenia w tym celu funduszami, iedynie na zaspokoienie długów onemu dozwoli, i czas takowego z kredytorami układu, do lat 3 od dnia dzisieyszego zaczynaiąc, z zawieszeniem processow o długi, z wolnością dochodzenia kredytow iedynie takż̄ na fundusz, i opłacenie dłużnikom swoim, (czego sąd każdy zapłacenie nakazuiācy, pod odpowiedzial̄nością dostzeḡać powinien będz̄ie) pozwoli. W przeciagu atoli dozwołonego 3ch letniego czasu, W. Prot Potocki Wda Kij: prowizye od summ kapitalnych w walorze swoim przed Kommissyą dowiedzionych, i w tabelli długów realnych zamieszczonych, po 5. od sta *decursivè* opłacać punktualnie obowiązany zostanie, z tym dla każdego kredytora warunkiem, iż gdyby któremukolwiek kredytorowi prowizya należ̄ąca na terminie wypłacon̄ą nie była, tedy o summę kapitalną czynić, i iey zapłacenie w sądzie przyzwoitym zyskiwać mocen będz̄ie. Z pod zawieszenia takowego, i oraz z pod rozpoznania tey Kommissyi Konf: Gen: O. N. wyłączone mieć chce sprawy do gatunku ustanowienia masy długów, i układu bilansu nie należ̄ące, Ziemskie, Graniczne, rozpoznanie tranzakcyi w sobie zawieraiące, i dawniey w iurydykcyach kraioowych, lub kompromissach rozpoczęte, które nie przecinaiāc zwyczajnego biegu sprawiedliwości, w Jurydykcyach przyzwoitych, albo w sądzie polubownym na to zapisanym ukończon̄e być maią. Gdyby zaś W. Potocki Wda Kij: na dzień oznaczoney Kommissyi albo bilansu gotowego stanu fortuny *actiue* i *passiue*, ze w̄s̄ys̄tkimi dowodami, i probacyami nie po-

dał, lub takowy bilans podany, nie realny w roz-
 trząśnieniu i fundusz nie dostarczający, iuż nie pe-
 wny okazał się, na ten czas oznaczeni Kommissa-
 rze, cały majątek tegoż W. Potockiego pod konkurs
 kredytorów podadzą, też fortunę w administracyą
 wskażą, iey sposób nie zawodny, i bezpieczny dla
 wierzycielów obmyślą, i urządzą, i do wymierze-
 nia satysfakcyi sposobem konkursowym przystąpią.
 W podzieleniu ich funduszami i lokowanie długów,
 w tych tylko *prioritatem*, i *potioritatem* uważać będą,
 które przez tranzakcyę urzędowne na dobrach, przez
 roboracyę lub dawniejsze oblaty zwyczajem Ziem-
 skich tranzakcyi były poczynione, lub prawami pos-
 sessyynemi, do dóbr przywiązane, i w aktach wła-
 snego Powiatu, lub w Generalnych zamieszczone zważać
 będą. We wszelkich zaś ręcznych blankietach, bi-
 letach, wexlach, skryptach nie roborowanych, i do-
 piero od 22. Maja roku przeszłego, od czasu wstą-
 pienia woysk zagranicznych do Kraiu, oblatowanych,
 równie iak w innych wszelkich nie oblatowanych
 proporcya sposobem *Juris falcidia* zważać będą, i sa-
 tysfakcyą dla kredytorów przeznaczą. Wszelkie alie-
 nacye od daty 1go pozwu o niezaplacenie na termi-
 nie, w tym czasie upadającego iuż kredytu, bądź
 dóbr, bądź summ iakichkolwiek uczynione, nieina-
 czey za stałe, i legalne poczytane będą, tylko z
 warunkiem, aby ku uszkodzeniu i uszczerbkowi mas-
 sy nie zmierzały. A wierzyciele zaspokoieni cał-
 kowicie przez takową alienacyą, czyli to komu in-
 nemu w celu zaspokoienia długów, czyli im samym
 uczynioną, bądź to dóbr, bądź summ w satysfakcyi
 należytości swojej wziętych, aby taką proporcya
 waloru do masy majątku na rzecz wespół-wierzycie-
 lów oczekujących ieszcze satysfakcyi zabezpieczyli,
 lub w masie zostawioną okazali, iakaby według pra-
 wa *falcidia* proporcjonalnie z innemi równe i równie
 realne czyste prawa mającemi tracić mieli. Albo gdy-
 by W. Potocki sądownie dowiódł, że zupełny walor

takowych alienacyi i przez siebie w tymże przeciągu czasu uczynionych, obrócił na powiększenie majątku swojego. Tranzakcyę zaś i nabycia oczywisty pożytek i pomnożenie funduszu okazujące w swej mocy zachowując, gdyby komu opłata iaka z mocy tych tranzakcyi należała, z innych funduszw sposoby niszczenia obmyśla, i oznaczają, i te na rzecz kredytorów przyznają. Powyżey wymienieni Kommissarze dzieło te całkowite według Boga, sumnienia, i sprawiedliwości władzą najwyższą rozważają i ukończają. Która to Kommissya nie ma się ściągać do dóbr Lit: exekucyi. — Dan w Grodnie na seyli Konf: Gener: O. N. dnia 13. Miesiąca Maja Roku 1793.

Antoni Pułaski Marszałek (L. S.) Józef Zabiello Łow:
K. W. Wol: Konfed: W. Lit: Mar: Konf: Gen:
Gen: Kor: Zastępca. W. X. Lit: Zastępca.

Z Poznania dnia 15. Maja. Układy stołowne do następnych podatków i do nowego uporządkowania kraiu, zacząć się tu rozpoczęły. Z Pruss Poludniowych (tak nazywają tu kraj nasz Wielko Polski nowo zakordonowany) ma być do 30. tysięcy rekrutowanego woyska, to jest Infanteryi 8. regimentów, Fizyliarów 5. batalionów, dragonii 3. pułki, huzałów 2. pułki, i jeden regiment artylleryi. Officerowie z innych korpusów w Śląsku i w Prussach Wschodnich stojących, do tego woyska przyśłani będą.

Co się tycze rozpoznania dóbr tutejszych, i z nich okazać się mogących dochodów, częścią dla ułożenia podatków, częścią dla uproporcyonowania rekrutów - - - -

Znajduie się tu następująca klasyfikacya punktów. do których w nowo zakordonowanym kraiu Pruss Poludniowych Dziedzice i Possessorowie dóbr wszelkich regulować się będą.

*Punkta stosowne do klasyfikacyi Dóbr w kordanie Pruss
Południowych.*

1mo. Jakie prawo jest Possessyi, i jakie dokumenta? — 2do. Czyli *Dominium* jurydykcyą ma cywilną i kryminalną? — 3tio. Jeżeli ma *Jus Patronatus*? — 4to. Folwark Pański wiele ma włók i wiele korcy pszenicy, żyta &c. wysiewa? — 5to. Wiele z jednego ziarna bywa ziarno? — 6to. Dokąd się zboże wywozi, i po czemu bywa przedane? — 7mo. Wiele jest zaprzężnego i wiele ręcznego zaciągu? — 8vo. Po czemu zaciąg może być rachowany? — 9no. Do jakich innych realnych powinności poddani są obowiązani? — 10mo. Wiele jest czynszów pieniężnych? i realnych podatków? — 11mo. Wiele podróży poddani, wielą furami i iak daleko odprawiać muszą? — 12mo. Wiele jest osepów z młynów i od poddanych? — 13tio. *Dominium* co na zakład chłopom daie? — 14to. Czyli im też gdy konie i bydło odchodzi, dwór bez płacy one daie? — 15to. Czyli im też budynki postawia i ich pod czas karyfity bez restytucyi wspomaga? — 16to. Czy jest browar i gorzalnia? — 17mo. Wiele beczek piwa, wódki, miodu, wina, po gościńcach się wydaie? — 18vo. Wiele się do cudzych Dóbr albo Miast przedaie? — 19no. Siana wiele fur sprząta? — 20mo. Wiele siana i słomy się przedaie? — 21mo. Czyli trzcina jest do dachów i wiele się przedaie? — 22do. Czyli są jeziora? rzeki? i stawy? wiele ryb się przedaie? — 23tio. Borów i lasów wiele jest włók? — 24to. Czy bory i lasy tylko są na potrzebę domową i poddanych? czyli też bywają galione? i czy drzewo się sprzedaje? — 25to. Wiele ugayne czyni? — 26to. Czy w lasach jest żyr? wiele wieprzów na nim bywa? i iaka płaca jest od wieprza? — 27mo. Czy są chmielniki? i czy chmiel wytarcza tylko na własne gospodarstwo lub też się przedaie? — 28vo. Czy są ogrody? i sady? iakiey obszerności? i wiele się z nich czego zżywa? — 29no. Czy jest cegielnia i piec wapienny? wiele cegły i

wapna się przedaie? — *zamo.* Wiele ludzi do ekonomii trzeba chować? naprzykład Dozorców, parobków, dziewczek, najemników? &c. — *zamo.* Wiele mesznego, dzieściny i kościelney prowizyi się daie? — *zado.* Czyli *Dominium* do reperacyi i do budowy nowey Kościoła, oraz do wydatku na *expensa fundi* należącego, i na Klasztory, lub Kościoły iest obowiążane?

Stosownie do tych punktów, na które każdy Dziedzie i Possessor dać odpowiedź powinien, klasyfikacya Dóbr wszelkich i dochodów z nich, czyli raczej podatku umiarkowanie (iак tu powszechnie twierdzą) ma wkrótce nastąpić.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A N G L I A.

Z Londynu dnia 4. Maja. Ustawiczny spór między partya Ministrów i opozycyą o terażnieyszą wojnę, przerwany został roztrząsaniem handlu. Donosi o stanie Lord Major prawie wszystkich Królestwa kupców bardzo w wielkim zostających niebezpieczeństwie bliskiego upadku. Dla uniknienia fatalnych skutków, uczyniono wniosek, aby nie iuż za 3. ale za 5. millionów funt: szter: bilety były przygotowane iedne po 100. drugie po 50. inne po 20. szterlingów, a procent ma być ustanowiony od każdego fta po puł trzecia. P. Pitt żąda, aby ten projekt wydrukowano dla przyspieszenia nayrychley decyzyi.

W Irlandyi bill na stronę katolików przyięty, wielkich był uroczystości powodem. Illuminacye w całym Królestwie i uczty solenne, a Vice-Reyowi dziękczynienia liczne.

Jeszcze 8. regimentów na ład woyska ma być wyślanego. Dla których przewiezienia, okrętów 12. iuż w gotowości stoi.

Formuie się tu korpus z emigrantów złożone francuzkich pod kommendą Hr. de la Chartres na żołdzie

Angielskim. Wszyscy emigranci znajdujący się w Irlandyi zdolni do noszenia broni udać się mają do portu *Corke*, aby ztamtąd przewiezieni byli. Regimentów 8. infanteryi zaciągnionych będzie.

Eszkadra Admirala *Gell* szczęśliwym przypadkiem wielką zyskała zdobycz. Okręt *Phaeton* 38. armat noszący pod kapitanem *Douglas* napadł na okręt zwany *General Dumourier* kommanderowany od Armatora francuzkiego. Ten miał 22. armaty sześćcio funtowe. Wprzód on 11stą dniami schwycił znaczną zdobycz *Hiszpańską*, która była na okręcie płynącym do *Cadix* o mil 80. od tego portu. Znaydowało się 685. skrzyń srebra, oprócz złota w sztabach, i innych drogich towarów, iako to: *Cochenille*, *Indigo*, *quinquina* &c. Szacunek wszystkiego wynosił do 800. tysięcy funt: szter: (uczyni złł: Pol: około 38. mil:) Armator francuzki za 500. tys: funt: szter: ładunku przeniósł na swój statek, reszta na okręcie była *Hiszpańskim*. Obydwa te okręty z całym ładunkiem przez *Angielskiego* kapitana są zabrane. Admirala *Gell* na okręcie *l'Edgar* cały ten zysk odesłał do portu *Spithead*. Nigdy ieszcze do portów *Angielskich* tak zdobycz kosztowna przyprowadzona nie była, nawet ani *Rodneya* przed kilkanaście laty, ani sławnego okrętu *Acapulco* przez Admirala Lorda *Anson* wziętego.

Przedrukowano znowu regestr wszystkich z ciekawemi bardzo uwagami Reprezentantów ludu, którzy na śmierć Ludwika XVI. wotowali. Zgodzenie się razem 394. osób, na tak przeciwny tego wieku ludzkości wyrok, nie do pojęcia jest prawie. I dla tego nayciekawiey to dzieło bywa czytane.

Xięża *Francuzcy* tu się znajdujący wielką okazują wdzięczność za hoyną wspaniałość, której doznają od wielu *Anglików*. Ci nietylko ratują, ale nawet uprzedzają potrzeby nędznych. I to prawdziwa jest Filozofia. Znamy bowiem, że iakieykolwiek bądź kto jest Religii, zawsze jest bratem naszym.

W *Filadelfii* okazał się kometa i trwał od dnia 11. Stycznia, do dni ostatnich Kwietnia. Jest on osobliwszy, ponieważ do 60. innych, które są dotąd obserwowane nie zdaie się należeć.

BELGIUM.

Z *Ostendy* dnia 1. Maja. Przybyła tu flota Angielska z 26ciu większych i mniejszych składająca się okrętów. Przyplłynęło na nich 600. dragonii z końmi dziwnie lekkimi. Oprócz tych koni, innych kilkaset z tychże statków zprowadzonych na ląd wyprowadzono, których wielu Officerowie bardzo żądali.

Z *Bruxelli* dnia 5. Maja. Wydział francuzkiego woyska na wsie *Rhumes* i *Marquain* z wielkim impetem uderzył. Stało Angielskie woysko w *Marquain*, a *Hannowerskie* w *Rhumes*. Zwawa nastąpiła bitwa. Cofnęli się Francuzi zostawiwszy na placu iednę armatę sześćcio-funtową i znaczny ładunek z kartaczami. Zginęło 8. koni i 12. Narodowych Francuzów, lecz i Anglików kilkunastu padło.

Dnia 10. Maja. Woysko francuskie codziennem niez mordowane bitwami, ustawicznie naszych atakuie, chcąc oswobodzić *Condé*. Dnia 8. i 9. t. m. pod komendą Generała *Dampierre* znowu nazywał się bitwa obu stron wielką w ludziach zabitych i rannionych przyniosła stratę. Okoliczności ieszcze nie są wiadome, i wieść ta potrzebuie potwierdzenia, że sam Generał *Dampierre* od kuli armatney ma urwaną nogę, i że umarł.

Z Obozu *Austryackiego* pod *St Amand* d. 12. Maja. Położenie około naszego obozu lasami zarosłe, i rowami przerywane, nie naylepsze było dotąd. Francuzi korzystali z tego, w mieyscach wcale niesposobnych do silnego dania odporu codziennie z większą natarczywoscią nas atakuiąc. Woyska nasze po bitwie z Francuzami około *St Amand* rozłożyły się spokojnie w lepszej pozycji. Za przybyciem Anglików, *Hannoveranów* i *Hollandrów*, żywność teraz drożey się przedaie. Słychać, że artylerya Co-

sarska już przyszła, przeto Condé i Valenciennes wkrótce dobywane będą.

Woyско francuzkie znaczne znowu ku Valenciennes nadciągnęło. Nie wiemy dotąd pod czyją kommandą. Rozgłoszono umyślnie, że Generał *Santerre* one przyprowadził dla wzbudzenia Francuzów do większej zwałości. Wkrótce pewniey spodziewamy się wiedzieć.

FRANCYA.

Z Paryża dnia 6. Maja. Kommissya dobra publicznego donosi Konw: Narod: o stanie woyfk. Pułnocne składa się z 90,000. i codziennie rekrutów posyła. Woyско d'*Ardennes* z 37. tysięcy, a korpus woyksa nad *Mozellą* jest w zupełnym komplecie. Armia przy *Pyrenejskich* górach do 40,000. wynosi. Jedno woyско ku *Rochelle*, drugie ku *Brest*, a trzecie ku *Cherbourg* maszeruje. Dwa woyksa rezerwy wewnątrz kraju zostaną.

Znaczna dywizya nasza fortecę Hiszpańską *Fontarabie* bombardować zacznie.

Administratorowie Departamentu *des Sables* donoszą, że mimo znacznych w 5ciu potyczkach przeciwników buntownikom przez Generała *Bouland* odniesionych korzyści, jeszcze ten kraj nie jest od zamieszkania wolny. Panami są dotąd *Rokosze* miasta *Molte-Achard*, i wzdłuż na kilkadziesiąt mil kraju najwięcej nad rzeką *Loirą* zajmują.

NIEMCY.

Z *Spiru* dnia 30. kwietnia. Huzarowie *Pruscy* dziś blisko pod fortecę *Landau* podsunęli się. Francuzi zaraz na nich wpadli, bitwa zwała i zobu stron znaczna strata. Kwatery główna Generała *Custine* dotąd w *Weissenbourg*, gdzie 50,000. Francuzów znajduje się, pomiędzy tym miastem i *Lautembourg* rozłożonych. Miejsce to mocno oszańcowane, i zarębem umocowane, ma w nim okazywać się sztuka wojenna. Pozytycy tego obozu jest najlepsza. Przeto nie będą

mogli *Austryacy* dobywania rozpocząć fortecy *Landau*, póki *General Custine* swego stanowiska nieodmieni.

Z Trewiru d. 4. Maja. Względem uczynioney znowu wycieczki przez *Francuzów* na baterję *Saską* pod *Gustawslebourg* wysypaną, następną wiadomość odebraliśmy:

W głuchą noc sześciu zbroynych przybywa *Francuzów*. Na odezwę forpocztów naszych odpowiadają, że jesteśmy zbiegowie *Francuzcy*, z forpoczty dway niespodziewając się zdrady, przybliżają się do nich. *Francuzi* przebijają ich nożami.

Ledwo się to stało, przybywa wodą 4. łódzie zbroynych *Francuzów*, ci wpadają szarżem na szaniece. Mała komenda *Pruskich Kanonierów* po długiej pracy koło szaniec ledwo co zasnęła, za wpadnięciem *Francuzów* ocucona, do drugiej umknęła baterji, ale *Francuzi* z tak wielką za nimi wpadli gwałtownością, że *Saska komenda* ledwo ustyśzawszy larum, do odporu gotować się poczęła, alie tuż od nieprzyjaciół oskoczona, większy file oprzeć się nie mogła.

Tak *Prusacy*, iako i *Sasi* nie mogąc użyć armat, umknęli, gdyż *Francuzi* zaraz z szaniec ściągnęli armaty, a wszystkie *Pruskie* duże armaty i haubice pozagwozdżali z największą prędkością.

O stracie *Niemców* nie wiadomo. *Francuzi* z niemłą korzyścią wrócili się do fortecy. Wieczorem przed tym trafunkiem przybył do obozu przekupień, który pod pozorem dalszey podróży, wódkę swą opiam zaprawioną bardzo tanno przedawał. Wszyscy bez braku pili, i po ciężkiej pracy w naitwardszy sen wpadli. To ostatnie doniesienie, ponieważ z pewnych mamy rąk, o rzetelności onego zaręczyć możemy.

Z Kolonii d. 4. Maja. *Francuzi* małą zaczepkę przeciwko *Sasom* uczynioną, drogo zapłacili. Ufni w swoich zwycięstwach pomknęli się aż ku *Kostheim*. Wojska skombinowane, nie przeszkadzały marzu

Francuzom, aby tym bęspiecznię w ręce wpadli. Ledwo tam Francuzi stanęli, zewsząd ich otoczono. Poczym żwawe nastąpiło bicie z armat, tak dalece, że okolica w ogniu się bydz zdawała. Prawie wszyscy znajdujący się Francuzi tam polegli. Moguncyą i Cassel chcą dobywać. Między *Huningen* i *Bassel* potężna armia Francuzka ściaga się. *Custine* sam rozporządza wszystko. Zdaie się, iż zamyśla wpaść do *Szwabii* i *Brzgawu*, gdzie Generał *Wallis* oczekuje. Woysko Xcia de *Condé* uformowane na wzór Austriackiego, prawa nawet przyjęło Austriackie. Awantgarda pod kommendą P. *Vromesnil* na d. 27. Kwiet: przez *Grimesheim* i *Lingenfeld* przeszła. Xże *Hohenloe* z 20,000. ciągnie ku *Saar Louis*. Główna kwatery w *Kairerslautern* założona. Generała *Würmser* idzie woysko ku *Renowi*. Znowu Austriacy ku *Fortecy Landau* zmierzają.

Wypis z listu z Wrocławia d. 5. Maia. Doczekaliśmy się niespokojnych dni i nocy. Mało znacząca okoliczność wielką sprawiła kłótnią między Towarzyszami kunsztu Krawieckiego. Ztąd nie mały rozruch pomiędzy rzemieślnikami nawet innemi powstał. Dla poskromienia burzy użyć musiano pomocy garnizonu tuteyszego. Wszelkie namowy, łagodne obchodzenie się, i cierpliwość dla spokojności publiczney nie nie pomógły, musiano zatym dać ognia. Kilku legło na placu, a wielu rannych. Wróciła się znowu spokojność, i porządek. Już od wczorayszego dnia towarzysze udali się do pracy. Minister Graf *Hoym* usilnie pracował o przywrócenie spokojności, i każdy dobrze myślący Obywatel wdzięczen mu iest, ponieważ od wszystkich iest ukochany. Był przyczyną takowego rozjątrzenia od nie małego czasu drugi Dyrektor miasta *Werner*, który do *Neufs* odeflany.

Z kwatery głównej Quievrain d. 8. Maja. Dziś z rana nieprzyjaciel woysko nasze atakował pod *Rumer* i *Vicogne* z naywiększą żwawością. Potyczka od 8.

ranney do późney trwająca nocy, była iedną znaykrwawszych. Woysko Austriackie mężny odpor dawało. Nieprzyziacieliak filnie natarł, tak nagle się cofnął. Francuzom co raz świeższe przybywały woyska. Prusacy pod *St Amand* attakowali Francuzów mając w sukursie 3. bataliony Angielskiego woyska. Przymuszeni Francuzi do retyrady, lecz strata nasza do 500. wynosi. Prusaków do 300. Anglików do 150. Strata nieprzyziacielska nie wiadoma, musiał iednak przynajmniey 4. razy tyle stracić, ponieważ kilkakrotnie przez nasz ogień kartaczowy przedarł się. Pomknął się naostatek nieprzyziacieli z iedną kolumną infanteryi i kawaleryi przeciwko naszemu forpocztom, lecz stałością i męstwem tychże odparty został aż pod *grand Vergniaux* o południu, a ku wieczorowi pokazał się już nieprzyziacieli około wiatru pod *Bressaw*, ale i z tamtąd cofnął się wkrótce.

Z Bipontu dnia 4. Maja. Woysko francuzkie *Moselli*, z 30,000. ludzi złożone, świeżo granice Francuzkie i Niemieckie zaczawszy od *Saarlouis*, aż do *Biche* opanowało.

Od wyższego Rhenu dnia 6. Maja. W *Straßburgu* wyszło imieniem Oyczyzny pismo do wszystkich Generalów, żołnierzy i obywatelów, zachęcające do stateczney odwagi, aby iedną ręką przeciw domowym, a drugą przeciw ościennym nieprzyziaciolom walczone.

Z Weissenburg dnia 7. Maja. General *Custine* powtórnie domagał się u Konw: Narod: uwolnienia siebie od służby. Przyczynę dawał, że stracił ufność u Kommissarzy wojennych. Ci dnia 27. Kwietnia stawieć się mu przed sobą kazali, i Putkownika *Offenstein* wyznaczili, aby zawsze przy nim był przytomny. Oskarżono go takż, iż w piśmie do Xcia *Brunswickiego* użył wyrazow niezgadzaających się z sposobem myślenia Republikanina. Po takowych przeciwnościach co daley zaydzie niewiadomo.

Z Manheima dnia 7. Maja. Wczoraj potężne zar-
mat strzelanie od *Landau* słyszeć się dało. Teraz do-
wiadujemy się, że *Generał Custine* z pod *Weysen-*
burg dwiema kolumnami aż ku okolicom rzeczonego
miała podsunął się.

Z Wiednia dnia 8. Maja. *Rossya* i *Prussy* traktat
miedzy sobą *offensivé* i *defensivé* zawarły. *Gabinet*
nasz zdaje się być więcej zatrudniony, niżli *Rada*
woienna. Przed 3ma dniami znówu kuryerowie ztąd
do *Londynu*, *Hagi* i *Peterzburga* wysłani.

Generał-Major de Schmohers przy *Mons* tyle odnioś-
ran, że w służbie wojennej daley nie może zosta-
wać, przeto od *Cesarza* pensyą 2,000. złł: Ryń: uda-
rowanym został.

Deputowani wkrótce mają przybyć od *Stanów*
Bawarskich.

Pruski Pułkownik de Keller z *Konstantynopola* z
Numanem-Beyem kommandantem *Ismailowa*, do tej
fortecy wyjechał dla zarządzenia, i najlepszego u-
fortyfikowania tego miejsca. *Selim* chce potęgę
swoją morską znacznie powiększyć, i *Officerów* mor-
skich z *Londynu* na to sprowadzić.

Z Manheimu dnia 9. Maja. *Generał Dumourier* znay-
dował się dnia 21. *Kwietnia* w *Darmstadt*. Zkąd pi-
szą, że do *Szwajcaryi* wyjechał, inni że ma się udać
do *Anglii*. Donoszą niektóre listy, iż przejeżdżając
przez *Frankfurt* mówił, że gdyby się znajdował w
Paryżu w miesiącu *Styczniu* ostatnim między naczel-
nikami rządu francuzkiego, mając po sobie osób 50.
ratowałby *Ludwika* od śmierci. Twierdził też, iż
podbicie *Hollandyi* uchybił tylko 48mią godzinami.

Donoszą, że się teraz w *Bazylei* znajduje w *Szwaj-*
caryi. Chciał *Dumourier* do *Stuttgardu* ijechać, ale *Xże*
Wurtemberski zakazał go wpuszczać do Państwa swego.

Z Hochheim d. 10. Maja. Wczorayszego dnia do
baterji *Francuzkiej de Koftheim* strzelano, *Francu-*
zi zaś do baterji *Niemieckich* nad *Menem* i *Ronem*
stoiących dawali ognia. *Kapitan Hellow* i 4. ludzi
wzięci są w niewolę. Trzech innych umknęło.

General Gillot kommandant Fortecy *Landau* otrzymał abszyt.

R O S S Y A.

Z *Peterzburga* d. 6. Maja. Xże Hr: *Artezyi* wielkie tu odbierał względy. Dwór czynił mu największe honory, prywatni ubiegali się oświadczyć dowody uszanowania i przychylności. Pierwsi Ministrowie i wyższej rangi officerowie dawali wielkie assemble dla niego kolejno, i kollacye wspaniałe przy koncertach i różnych wynalazkach do zabawienia Xcia służących. Dni wyznaczone były na ucztę u Ministrów Hr: *Ostermann* i *Bezberodko*, tudzież u Generalów *Soltykoff*, Hr: *de Stroganoff*, oraz u Ministrów Cesarzkiego i Szwedzkiego. Xże *Artezyi* miał z sobą w kompanii Biskupa *d'Arras*, Hr: *d'Escars*, i Barona *Roll*. Wyjazd tego Xcia miał nastąpić chyba za powrotem kuryera z Londynu, gdyż ulkutecznienia obowiązków dworu naszego dla Francuzkich Xiążąt zależeć będą od umowy z Anglią.

Załoba u Dworu wzięta na 4. niedziele z okazji śmierci zasłzłej Xcia panującego *d'Anhalt Zerbst Brata* *Nayiaś*: Imperatorowej w służbie Austriackiej Generala, dnia 3. Marca zmałego w *Luxemburgu* roku życia 58. już się zakończyła. Gdy ten Xże zszedł bez-potomny, Xstwo jego dziedziczne na inne linie domu Xiążąt *d'Anhalt* podług Konstytucyi Niemieckiej powinno być rozdzielone.

S Z W E C Y A.

Z *Sztokholmu* dnia 30. kwietnia. Xże Regent wszelkich schadzek studentom w *Upsalu* zakazał. Ci zamiast zbierania się na jedno miejsce Akademii, drukują swoje myśli i te rozsyłają.

W *Kopenhadze* zakazano przybywających cudzoziemców do domów przyjmować, póki o ich Ojczyźnie powzięta nie będzie wiadomość, oraz póki imię, przezwisko, profesya i zamiar przybycia do *Kopenhagi* opisane nie zostaną.

DODA-

KORRESPONDENTA KRAJOWEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Wtorek dnia 28. Maja 1793. Roku.

Z Grodna dnia 13. Maja. — Zlecenie Departamentowi interessow zagranicznych podania Noty do JPP. Ministrów Zagranicznych w okolicznościach zaległych Podatków.

KONFEDERACYA GENERALNA OBU WOLNYCH ZŁĄCZONYCH NARODOW.

Maiąc sobie doniesione od Kommissyi Skarb: Kor: iż wybór podatków przez stojące różne kommandy woysk, tak N. Imperatorowey Jmci, iako też Króla Jmci Pruskiego, wielce jest zatrudniony tak dalece, że i wydane delaty, iako i niemniey porachunek sam z Officyalistami z Raty Marcowey, nie może być przez tychże Officyalistów swoich uskuteczniiony, upatruie potrzebę zlecenia Departamentowi interessow zagranicznych w Radzie Nieuftającej podania Not, tak do JP. Sieversa Posła W. Nayias: Imperatorowey Jmci, iako też do JP. Buchholza Posła N. Króla Jmci Pruskiego końcem załatwienia wyboru reszty tychże podatków, i obrachunku z Officyalistami temież skarbowemi. — Dan w Grodnie na sessyi Konf: Gen: O. N. dnia 13. Maja 1793. R.

A. Pułaski Marszałek Konf: (L. S.)

J. Zabiello Łow: W.

W. Wol: Konf: Gen:

Lit: Mar: Konf: Gen:

Kor: Zastepca.

W. X. Lit: Zastepca.

Franc: Chrzaszczewski Sekretarz

Jan Zarzycki pieczęci W. i

Generalney Konf: Koroni

Konf: G. W. X. Lit: Sekre:

Dalszy ciąg Sprawy Banku Ur. Teppera i kompanii.

Dnia 25. Maja rozpoczęła się Kommissya mająca ostatecznego rozządzenia od Nayajās: Konfed: O. N. do sprawy UUr. Teppera i Schultza z kredytorami i

debitorami d. 13. Maja władzę sobie przydaną JWW. Kommissarze *Suchodolski* Kaszt: *Radomski*, *Młocki* Sfta *Zakroczyński*, *Bleszyński* Podwojewodzy *Sandecki*, *Kossecki* Sędz: *Juryzd*: *Marisz*: *Kor*: *Mikorski* Podstoli *Orłowski*, *Wilkanowski* Łowczy *Łęczycki*, *Sowiński* Metrykant kancel: większey *Koron*: *Wichliński* Metrykant kancel: mnieyszey *Koron*: i *Xawery Winnicki* przed Prezydującym *JX. Woyciechem Skarszewskim* Biskupem *Chelmisko Lubelskim*, a *JX Biskup* Prezydujący przed następnym po sobie rotą przepisaną, wykonali przysięgę.

Sądy odwołane są na dzień 1. Czerwca na godzinę 5tą po południu.

Sprawa Banku Ur. Kabryt.

Z dnia 24. na 25. Maja sądy odłożone.

Dnia 25. *JP. Oyrzyński* Konfiliarz Ziemi *Warszawskiej* wyznaczony Kommissarz do tey sprawy wykonał przysięgę.

Tegoż dnia przydane są za Administratorów następujące osoby *JPP. Bierzyński* Podkomorzy *Zytomirski*, *Alexander Leśnicki* Vices-Gerent *Krzemieniecki*, *Tomasz Borkowski* Sędzia Graniczny *Krzemieniecki* i *Kazimierz Wasilewski*.

Sądy odwołane są na dzień 4. Mca Czerwca na godz: 5tą po południu.

S Z W A Y C A R Y A.

Z *Bazyli* dnia 8. kwietnia. *Woylka* 80. tysięcy na granicach tuteyszych ma być wkrótce rozstawionego ze wszystkich kantonów. Cztery dywizye po 20. tysięcy całą tę siłę iak do wojny uzbroioną składać będą.

O *Dumourierze* mówią, iż chce dworowi *Wiedeńskiemu* donieść wszystkich zdrajców, którzy się w Państwie i woysku znajdują, a z *Jakobinami* *Paryżkiemi* mają porozumienie.

Francuzi gdy wpadli powtórnie do *Hombourg*, zabrali z sobą *Xcia de Nassau-Saarbrug*, jako zastawę.

Z *Bipontu* donoszą, że woyska francuzkie coraz liczniejszy wtamte strony przybywają. Armie zprzymierzone *Niemieckie* na tak wielkie zbliżające się ze wszystkich stron tłumi, od granic francuzkich cofnąć się nieco musiały.

T U R C Y A.

Z *Stambulu* dnia 12. *Kwietnia*. Wystana jest z tutejszego portu eskadra z 11. okrętów liniowych, 10. fregat i kilkudziesiąt mniejszych statków złożona. Dokąd? niewiadomo. Dywan udaie, że dla wybierania zwykłego trybutu na wyspach *Archipelagu*. Niepodobieństwo jest atoli, gdyby tak wielka wyprawa tym jedynie końcem była uczyniona.

Pan *Fonton* i 4. inni *Dragomani* *Poselstwa* *Francuzkiego* złożyli swe urzędy. Mniemanie jest, że za radą *Dywanu* to się stało. Wyszła nowa *Deklaracya* od *W. Sułtana*, który wszystkim swym *kommandantom* na morzu zaleca ściśle zachować *neutralność*.

Ta *Deklaracya* prawie cała to zawiera: Nie dozwolisz (mówi do *W. Admirala*) okrętom *Francuzkim*, *Niemieckim*, *Pruskim*, *Angielskim*, i *Hollenderskim*, aby wojnę przeciwko sobie pod armatami jakiegokolwiek naszej fortecy toczyły, ani przy wejściu do Portów tutejszych, lub w bliskości miast handlowych, ani bliżej jak o 3. mile od brzegów naszych. Będiesz miał na to bacność, aby żaden z poddanych naszych niezaciagał się do służby wojennej, ani statków nie ładował pod imieniem korsarzów. O czym gdyby wiadomość doszła, zaraz przykładnie tacy mają być ukarani. Żaden więc *kommandant* z *Muzułmanów*, ani *officer* do teraźniejszej wojny mieszać się nie powinien.

Nakoniec gdy te wszystkie *Mocarstwa* są równie przyjazne wysokiej *Porcie*, dołożysz starania, iżby najmniejszego nieukazać stronniństwa, lub oświadczenia większych względów jednym, niż drugim *Państwom*.

gdyż wszystkie te Narody równie są przyjaźne Porcie.

DONIESIENIA

Kommissya z mocy rezolucyi Najjaśniejszey Afferaryi Koronney, wylikwidowania długów kahału Kazimiejskiego przy Krakowie oznaczenia, na nie zadosyć uczynienia i urobienia w synagodze dobrego porządku wyznaczona, uwiadomi wszystkich Ichmośc wierzycieli tegoż kahału, ażeby z swemi petensyami na 13. Mca Czerwca, w Klasztorze JXX. Franciszkanów w Mieście Krakowie, gdzie też Kommissya odprawiać się ma stawili i zniemiz p. pisywali się, naczey że od swych petensy od sądzeni zostaną i dochodzenie onychże przecięte im zostane oświadcza.

Administracya do majątku Ur. Kabryt wyznaczona dnołi, iż Likwidacya Wexlow Ur. Kabryt będzie się odprawiać dwa razy na tydzień, to jest: we Wtorek i w Piątek po południu od godz. 3ciey w kamienicy Wasielskich na Krakowskim Przedmieściu na sali, gdzie Kommissya ohprawia się.

W Księgarni P. Netto na Przedmieściu Krakowskim wedle Zamku znajdnią się następujące książki. (1.) Nauki Cyrulickie krotko zebrane, przez Ludwika Perzyna, 3. Tomy 8. w Kalisz: 1792. alla rust Zł: 10. (2.) Lekarz dla Włoscian, czyli rada dla pospolstwa, w chorobach etc. in 8vo. w Kalisz: alla rust Zł: 5. gro: 15. (3.) Nauki dla Młodzi, iako mają urządzać swe życie, in 8vo. w Kalisz: 1792. alla rust Zł: 5.

Dziennika R. E. Handl. Ner. 18. wyszedł z druku zaymule w sobie (1.) egie urzędzenia Pruskie względem Zabioru Polki o Chł pach (2.) Tabella mi kwadr: Miast, wsi, Ludności, Pod tku, zabranych przez Moskwę y Prussy, i pozostałych jeszcze Polsce. (3.) Specyfikacya Okrętów do Gdńska przyplynionych (4.) Korrespondencyi Bankowej arkusz 7. i 8. Ten Ner Dziennika n. sztuki biorąc kosztuie Zł: 1. gr. 15. a przez prenumeratę tylko gr. 14. p ennumerata na Rok, kosztuie Zł: 24. a z pocztą i Zł: 12. na pul Roku przez pulowe. Prenume ować można każdego czasu, ale biorąc wysze od Nowego Roku Nra. W Warszawie w drukarni za Nowomiejską Bramą na Ulicy Freta na rogu Ulicy S. Jerkskiej Nro. 272.

Dnia 26. Maja 1793. Ro: zginął Zegarek złoty gładki Paryski o iedney kopercie z łańcuszkiem stalowym z kutafikami na końcu z stalowych pacioreczkow, przy łańcuszku kluczyk stalowy owalny w perełki robiony (który tego zegarka nie nakęca) na kruczek stalowym, w środku kluczyka gruszcza stalowa, drugi kruczek próżny w cyfer blacie, w mieyscu, w który się kluczyk w kłada dla nakręcania zegarka, dziurka spora tombakiem obwiedziona. Ktoby takowy zegarek u kogo dostrzegł, niech raczy dać znać do W. M jora Bankowskiego w kamienicy IP. Angla w Starym Mieście na Sto L.ńskiej ulicy pod Nro 11. na pierwszym piętrze mieszkającego, a przyzwolitą odbierze nagrodę.

Dnia 11. Maja Roku 1793 odebrano w Czerniakowie od złodzieja konia iednego. Czyi by był, niech się referuie do dworu Czerniakowskiego do Ur. de Pośw.ka.

Znajduje się tu w Warszawie w Angielskim kopersztychowym sklepie u Pana Fietta na krakowskim przedmieściu w kamienicy P. Mikembek Mappa naynowsza Roku 1792. wydana, Polki caley, Litwy, Prus, Kurlandy i Krajow zakordonowanych. Dokładność tey karty i wybicie czyje się dadzą iey zupełną zaletę. Cena Zł: 12.